

Nord-Odal kommune

Servicekontoret

Kulturdepartementet
Postboks 8030 DEP

0030 OSLO

Vår ref.

19/1695/FE-057, TI-&13/SGR/62
97 81 05

Deres ref.

19/2515

Dato:

29.11.2019

Høringssvar – NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø – Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver

Formannskapet - sak 085/19

Det er gjort følgende vedtak i saken:

Forslag til ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver, NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø støttes. Den reiser flere gode momenter for endring av ny arkivlov som er bedre tilpasset dagens digitale samfunn og forvaltning. Det er allikevel viktig at ny lov er klar på hvordan den skal implementeres for etterlevelse. Dette er noe uklart på noen bestemmelser, særlig § 7 som henviser til bestemmelsene §§ 8-13 som gir noe uklarhet i forhold til hva felles systemer er. Det stilles f. eks krav til at virksomheter skal gi tilgang til verktøy for å ivareta bestemmelsene i § 8, hva slags verktøy det menes kommer ikke klart frem. Er disse felles systemene/verktøy noe vi allerede har per i dag eller må systemene utvikles for at loven kan etterleves? Kan ikke se at kommentarer til bestemmelsene beskriver dette fullt ut heller. Lovutkastets kapittel 16 fremmer at journalføringsplikten i gjeldene arkivforskrift utgår og er foreslått hjemlet i offentlighetsloven i stedet. Det er noe uklart hvilke konsekvenser dette har for systemer og innsynsløsninger om det blir vedtatt i ny lov.

Med hilsen

Synnøve Grenaker
fagleder arkiv

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
079/19	Kommunestyret	13.11.2019
085/19	Formannskapet	26.11.2019

Høring – NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø – Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret vedtar følgende høringssvar:

Forslag til ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver, NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø støttes. Den reiser flere gode momenter for endring av ny arkivlov som er bedre tilpasset dagens digitale samfunn og forvaltning. Det er allikevel viktig at ny lov er klar på hvordan den skal implementeres for etterlevelse. Dette er noe uklart på noen bestemmelser, særlig § 7 som henviser til bestemmelsene §§ 8-13 som gir noe uklarhet i forhold til hva felles systemer er. Det stilles f. eks krav til at virksomheter skal gi tilgang til verktøy for å ivareta bestemmelsene i § 8, hva slags verktøy det menes kommer ikke klart frem. Er disse felles systemene/verktøy noe vi allerede har per i dag eller må systemene utvikles for at loven kan etterleves? Kan ikke se at kommentarer til bestemmelsene beskriver dette fullt ut heller. Lovutkastets kapittel 16 fremmer at journalføringsplikten i gjeldene arkivforskrift utgår og er foreslått hjemlet i offentlighetsloven i stedet. Det er noe uklart hvilken konsekvenser dette har for systemer og innsynsløsninger om det blir vedtatt i ny lov.

13.11.2019 Kommunestyret

Lise Selnes fremmet forslag om at kommunestyret delegerer til formannskapet å behandle saken i sitt neste møte.

Lise Selnes forslag enstemmig vedtatt.

KS-079/19 Vedtak:

Kommunestyret delegerer til formannskapet å behandle saken i sitt neste møte.

26.11.2019 Formannskapet

Kommunestyret har gitt formannskapet fullmakt til å behandle denne saken i møte den 13.11.2019 -

FS-085/19 Vedtak:

Forslag til ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver, NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø støttes. Den reiser flere gode momenter for endring av ny arkivlov som er bedre tilpasset dagens digitale samfunn og forvaltning. Det er allikevel viktig at ny lov er klar på hvordan den skal implementeres for etterlevelse. Dette er noe uklart på noen bestemmelser, særlig § 7 som henviser til bestemmelsene §§ 8-13 som gir noe uklarhet i forhold til hva felles systemer er. Det stilles f. eks krav til at virksomheter skal gi tilgang til verktøy for å ivareta bestemmelsene i § 8, hva slags verktøy det menes kommer ikke klart frem. Er disse felles systemene/verktøy noe vi allerede har per i dag eller må systemene utvikles for at loven kan etterleves? Kan ikke se at kommentarer til bestemmelsene beskriver dette fullt ut heller. Lovutkastets kapittel 16 fremmer at journalføringsplikten i gjeldene arkivforskrift utgår og er foreslått hjemlet i offentlighetsloven i stedet. Det er noe uklart hvilke konsekvenser dette har for systemer og innsynsløsninger om det blir vedtatt i ny lov.

Saksopplysninger:

Dagens arkivlov ble vedtatt i 1992, men trådte i kraft først i 1999. Da gjeldende lov ble vedtatt var samfunnet annerledes på mange områder. Digitalisering av samfunnet og forvaltningen var ikke så fremtredende da som nå. Saksbehandling i digitale systemer, automatiserte prosesser og fokus på personvernet har økt. Det har også vært en stor økning av interkommunale samarbeid og andre samarbeidsformer mellom offentlige og private aktører de siste årene. Utvikling har medført at vi produserer dokumentasjon på andre måter enn tidligere, ved bruk av nye digitale verktøy og kommunikasjonsformer og ikke minst en organisatorisk endring av de som danner arkivene. Forventninger til egen rettighetsdokumentasjon er også endret, da i forhold til tilgjengelighet og bevaring. Dette er noen av grunnene for at gjeldende arkivlov måtte ses på, for endring og tilpassing til dagens samfunn for å sikre dokumentasjon i samtid, fremtid og ettertid.

Arkivlovutvalget ble oppnevnt 1. september 2017 med et mandat som blant annet skulle gjennomgå arkivloven, arkivforskriften og forslå ny arkivlov eller endringer i gjeldene lov. Mandatet utvalget fikk var omfattende sett i sammenheng med de punkter beskrevet over, et samfunn i stor og rask endring. Den 2. april 2019 ble NOU 2019:9 overlevert til Kulturdepartementet der utvalget foreslår en ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver. Høringsfristen er satt til 2. desember 2019.

Formålsparagrafen i forslag til ny lov er følgende:

«(1) Formålet med denne loven er å sikre dokumentasjon om samfunnet som skal kunne brukes til å forstå samtid og fortid, og til å bevare og videreutvikle Norge som rettsstat og demokrati.»

Det er ønskelig at det fremgår hvilken paragrafer i lovutkastet høringssvaret gjelder da det er høringsinstansen syn på de enkelte bestemmelser i utkastet som er formålet for høringen.

Saksvurdering:

Dokumentasjon og danning av arkiver har forandret seg raskt og voldsomt de to siste 10-årene. Digitalisering har medført en større dokumentfangst, registrering og behov for kontroll i kommunens arkiver. Arkivene kommer fra mange kanaler og i ulike formater. Omfang og bruk av digitale systemer øker og også endrer måten vi forvalter og bevarer kommunens og våre innbyggers dokumentasjon. Det er viktig at arkivloven endres i takt med digitaliseringen. NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø – Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver setter fokus på viktige endringer og er et godt arbeid mot en ny arkivlov. Gjeldende lov er også på visse områder hemmende for digitalisering og utvikling. Et annet viktig punkt er all den dokumentasjon vi ikke klarer å fange pga. alle ulike medier som blir brukt også av forvaltningen for kommunikasjon og samhandling. Hvordan skal vi sikre rett

samfunnsdokumentasjon fremover?

Utkast til ny lov er omfattende og den har noen vesentlige endringer fra gjeldende lov:

- Lovens virkeområde blir større. For kommunene vil det bety at visse type samarbeid som tidligere ikke hadde arkivplikt nå vil få det. Dette er viktig for at all samfunnsdokumentasjon der offentlige er f. eks eiere vil dokumenteres og bevares på en god måte. Dette er beskrevet i utredningens kapittel 8 og § 2 i utvalgets lovutkast.
- Virksomheter pålegges dokumentasjonsplikter på en annen måte enn før. Det vil bli krav om en overordnet dokumentasjonsstrategi samt andre måter å sikre dokumentasjon. Dette er beskrevet i utredningens kapittel 9 og 14 og i del II i lovutkastet.
- Virksomheter pålegges krav til dokumentering av automatisert rettsanvendelse og automatisering av ekstern kommunikasjon. Dette er beskrevet i utredningens kapittel 15 og §§ 8 og 10 i utvalgets lovutkast.
- Journalføringsplikten i gjeldene arkivforskrift utgår og er foreslått hjemlet i offentlighetsloven i stedet. Dette vil medføre store endringer i forhold til dagens krav om føring av journal og hvordan vi kan etterleve innsyn og offentlighet. Utredningen mener at dette kan vi gjøre på en annen måte. Dette er beskrevet i utredningens kapittel 16, der det blant annet står på s. 178. at gjeldende arkivlov og offentlighetslov er vevet for mye i sammen og kanskje har behov for å være mer uavhengig av hverandre. Det reises spørsmål ved om dagens innsynsregler har benyttet seg for mye av dagens arkivregler for å skape innsyn og dermed skapt dårligere arkiver på veien. Dette vil kreve nye løsninger både for registrering og innsyn, men hvordan løsninger er egentlig tenkt? Dette kommer noe uklart frem. Hvordan skal det implementeres for at det skal kunne etterleves? Journalføringsplikten er et såpass viktig grunnlag i gjeldende forskrift til lov og for å endre dette må nye løsninger/verktøy være gode og utprøvd før lov trer i kraft om dette blir utfallet.

Vil trekke frem noen paragrafer i nytt utkast for vurdering.

Dokumentasjonsplikter

«§ 7. Dokumentasjon i felles systemer

(1) Når flere virksomheter produserer dokumentasjon som nevnt i §§ 8–13 i felles systemer, skal de avtale hvem som har ansvar for å ivareta pliktene etter denne loven. I fravær av avtale påhviler pliktene den som har behandlingsansvaret for personopplysninger, jf. § 22. I andre tilfeller har eieren av systemet dette ansvaret.

(2) Kongen kan gi forskrift om behandling, bevaring og tilgjengeliggjøring av dokumentasjon ved saksbehandling og samhandling i felles system og kan bestemme hvilken virksomhet som har ansvaret når dette ikke følger av første ledd.»

Det er noe uklart hva som menes med felles systemer. Er det snakk om registre, fagsystem eller andre løsninger for samhandling? Hvordan er det tenkt at det skal implementeres hos virksomheter? I merknadene til bestemmelsene s. 271 står det beskrevet som «et felles informasjonssystem», hva er dette og hvordan sikrer disse systemene dokumentasjonen?

I kapittel 14 s. 162 står det beskrevet at §§ 7-11 skal inneholde positive dokumentasjonsplikter. De konkrete bestemmelser trekker frem hvem og hvilke formål dette skal gjelde for. Dette lover bra for sikring av dokumentasjon, men hvordan det er tenkt implementert inn i nye eller eksisterende løsninger er noe usikker beskrevet.

Konklusjon:

NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø – Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver er et omfattende og nytenkende utkast til ny arkivlov. Som en mindre kommune er det grunnleggende at vi har innsikt i hva endringer i styrende lover som arkivlov kan ha for forvaltning av kommunen og samfunnet. Arkiv og dokumentasjon er noe som skapes fra vugge til grav, det er derfor viktig for kommunen som et forvaltningsorgan og myndighetsutøver at vår dokumentasjon er sikret. Digitaliseringsprosesser og utvikling på alle områder utfordrer tidligere og dagens måter vi forvalter vår dokumentasjon og arkiver på. Det kreves en endring av lovverk for at omfang av dokumentasjon og ressurs skal harmonere, men det må også tilrettelegges slik at det kan implementeres for etterlevelse på en god måte. Noen bestemmelser i nytt lovutkast er noe uklar i sin beskrivelse.

Saken er elektronisk godkjent av leder.

Vedlegg:

18.10.2019	Høring fra Kulturdepartementet	1441924
18.10.2019	NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø - Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver	1441925